

Riksförbundet Svensk Trädgårds effektrapport, hösten 2018

Det här är Riksförbundet Svensk Trädgård

Riksförbundet Svensk Trädgård är Sveriges största trädgårdsorganisation med 33 000 aktiva medlemmar och 155 lokalföreningar över hela landet. Svensk Trädgård är en ideell organisation, religiöst och partipolitiskt obunden. Förbundet är en demokratiskt uppbyggd ideell organisation med fullmäktige som högsta beslutande organ. Förbundet bildades 1900 och verkar för att främja fritidsodlingen, för en allmän förbättring av trädgårdskulturen och boendemiljön, samt för främjande av ekologisk odling. Förbundet vill även väcka intresse för samt bevara odlingskunskaperna över generationerna. Förbundet leds av en förbundsstyrelse som väljs vid fullmäktigemötet och har 8 anställda på ett kansli beläget i Täby. Verksamheten finansieras med hjälp av medlemsintäkter, statsbidrag, inkomster från försäljning av småskrifter samt kursverksamhet. Riksförbundet Svensk Trädgård är medlem i paraplyorganisationen FritidsOdlingens Riksorganisation som samlar Sveriges största trädgårds och odlingsorganisationer.

Det här vill vi och så här arbetar vi

Förbundets ändamål är att främja den fritidsmässiga trädgårdsodlingen, verka för en allmän förbättring av trädgårdskulturen, boendemiljön, samt främjande av ekologisk odling. Förbundet vill väcka intresse för samt bevara odlingskunskaperna över generationerna.

Förbundet ska vidare ge stöd och sprida kunskap via rådgivning och utgivning av tidskrifter och andra medier. Utifrån aktuell kunskap och interna utredningar ska Förbundet rikta initiativ till myndigheter, företag och andra organisationer, för att vidareutveckla och förbättra fritidsodlingens villkor i landet. Förbundet ska även främja samarbetet med alla organisationer och föreningar som verkar för fritidsodlingens utveckling. (Stadgarnas ändamålsparagraf, § 1).

Förbundet är en huvudorganisation för trädgårdsföreningar och deras regionala sammanslutningar, men finns även för enskilda personer.

För att nå målet om att främja den fritidsmässiga trädgårdsodlingen och bevara odlingskunskaperna över generationerna arbetar Riksförbundet Svensk Trädgård utifrån tre huvudområden Kunskapsspridning och kulturbärare, *Främjande* och *Påverkan*.

Kunskapsspridning och kulturbärare

Riksförbundet Svensk Trädgård arbetar för att förbättra människors livskvalitet genom gröna upplevelser och trivsam gemenskap i trädgårdsföreningar samt genom att sprida objektiv kunskap.

- Tillgängliggöra objektiv kunskap och fakta för alla fritidsodlare.
- Verka för biologisk mångfald och en hållbar ekologisk odling.
- Genom kunskapsspridning till barn och unga förvalta vår odlingskunskap och föra den vidare till kommande generationer
- Som kulturbärare vill förbundet väcka intresse för samt bevara odlingskunskaperna över generationerna.

- Stimulera föreningslivet som i sin verksamhet skapar gemenskap, möten, kunskapsutbyte och även personlig utveckling.
- Initiera och stödja forskning och undersökningar gällande fritidsodling, mångfald och miljövard.

Främjande

Riksförbundet Svensk Trädgård ska vidare utifrån ett främjandeperspektiv:

- Verka för en objektiv kunskap om hållbar odling och biologisk mångfald och främja trädgårdsodling.
- Vi framhåller trädgårdens betydelse för hela samhällets utveckling. Vi väcker intresse, utvecklar och förmedlar, samt främja kunskapsspridning och för bevarande av odlingskunskaper mellan generationerna.
- Verka för att stödja och utveckla föreningar för att främja föreningslivet.

Påverkan

Vi framhåller trädgårdens betydelse för hela samhällets utveckling och värde för rekreation, boende, rehabilitering och fritidsaktiviteter. Vi tar initiativ för att påverka myndigheter, företag och andra organisationer för att höja de privata trädgårdarnas status i samhället och lyfta kunskap om privatträdgårdens betydning.

Tillsammans med våra systerorganisationer inom FritidsOdlingens Riksorganisation verkar vi för att

- Skapa opinion i samhället för fritidsodlingens betydning
- Sprida kunskap om hållbar odling och biologisk mångfald
- Verka för en allmän förbättring av trädgårdskulturen

Vad har vi gjort

Kunskapsspridning och kulturbärare

Hemträdgården

- Ger ut vår kunskapsmättade tidskrift Hemträdgården som utkommer med 6 nummer per år, tidskriften ingår i medlemskapet men är också viktig källa till medlemsrekrytering i föreningar och som informationsmaterial på mässor och trädgårdsevent över hela landet.

Zonkartan och nya faktablad

- Spridning av information kring förbundets Zonkarta den enda vägledande verktyg för vedartade växters härdighet och klimatanpassning i Sverige. Två nya faktablad togs fram. Faktabladen ger kunskap om Zonkartans ursprung och hur vi ska tolka och använda den som härdighetsreferens för våra vedartade växter. En fråga som aktualiserats när klimatet förändras och växter kommer från hela världen. Kunskap om växternas klimatanpassningar är nyckeln till att förstå vad som påverkar deras härdighet. Kunskap som hjälper oss att välja rätt växter och ge dem förutsättningar att växa och utvecklas på bästa sätt.

Kunskapsspridning

- Sprida information om vår kunskapsbas, däribland våra faktablad om ekologisk odling, tillgängliga för allmänheten som PDF och e-böcker.

Mässor och evenemang, föredrag

- Medverkan på landets alla stora trädgårdsmässor och evenemang, antingen genom centralt administrerad medverkan, eller som stöd för lokala föreningar på orten. Framtagande av material som pedagogiska informationstavlor riktade till barn och unga, öppna föredrag och kunskapsseminarier.

Grönt kort för fruktträdsbeskärare

- Genomförande av kursen Grönt Kort för fruktträdsbeskärare med syfte att bevara och främja och bevara kunskapen om fruktträdsbeskärning samt att höja fruktträdens status som kulturbärare och fruktbärare i våra trädgårdar. De certifierade fruktträdsbeskärarna ska ge Sveriges fruktträd den vård och omsorg de förtjänar. Vi vill också på detta sätt förvalta och förmedla rätt kunskap och skapa medlemsnytta för trädgårdsföreningar runt om i Sverige.

Trädgårdsspaning / konsumentinformation

- Initierad årets trädgårdsspaning genom att låta medlemmar jämföra olika metoder och produkter för odling och publicera resultaten för allmänheten.

Föreningsbidrag informationsspridning om ekologisk odling

- Stimulerat föreningar med föreningsbidrag för information om hållbar ekologisk odling.

Stärka föreningar

- Tillhandahållit litteratur, möten och stöd för föreningsstyrelser. Vi ser att trädgårdsföreningar har stor betydelse för såväl individen som för olika grupper och vårt samhälle. Föreningar är en viktig del av det demokratiska samhället och främjar integration, psykosocial hälsa och regioners sociala ekonomi. Våra insatser hjälper och stärker föreningarna i sitt lokala arbete.

Kartläggning av invasiva arter (IAS)

- Genom vårt arbete i FritidsOdlingens Riksorganisation har Riksförbundet Svensk Trädgård haft nära kontakter med ansvariga myndigheter i Sverige gällande invasiva främmande växter de senaste åren. FOR har skapat och spridit enkäten "Kartläggning av spridningsvägar för invasiva växter" i sitt nätverk efter förfrågan från Centrum för biologisk mångfald, Sveriges Lantbruksuniversitet. Vi medverkar i en egen arbetsgrupp som arbetar med dessa frågor och som har nära kontakt med ansvariga tjänstemän på Naturvårdsverket. Representanter från Hav och Vattenmyndigheten och Naturvårdsverket har efter inbjudan från FOR deltagit under 2017 och 2018 på Nordiska Trädgårdar i Älvsjö för att sprida kunskap om IAS. Nordiska Trädgårdar är nordens största trädgårdsmässa för privatpersoner med mer än 55 000 besökare. Vidare har vi genom FOR diskuterat frågan med Sveriges miljöminister Karolina Skog. FOR har även delat ut Naturvårdsverkets informationsmaterial och informerat om gällande regler på olika trädgårdsmässor och föreningsträffar.

Framtagning och utveckling av friskt växtmaterial

- Vi medverkar i styrelsen för Elitplantstationen en stiftelse med mål att stödja och främja samt själv bedriva forskning, utveckling och försök i fråga om produktion av friskt och sortäkta växtmaterial anpassat till svenskt klimat samt tillhandahålla och bevara sådant material.

Främjande

Främja medlemskap

- Medlemsrekrytering genomsyrar stora delar av verksamheten. Vi lägger mycket arbete på att kommunicera våra budskap och på att synas digitalt, vid mässor och trädgårdsarrangemang. Förbundet har en stabil medlemsbas med över 30 000 medlemmar.

Främja föreningslivet

- Förbundets regionkonferenser för landets trädgårdsföreningar med fokus på föreningsarbetet och hur man kan hitta nya samverkan och samarbetsmöjligheter. Årets tema har varit "Samarbeten kring föreningsprogram, rekrytering och valsamverkan". Landet har 7 regioner, 5 möten har hållits under året.

Främja ungas odlande

- Vi driver flera satsningar med fokus på att odla med unga och sprida odlingskunskap. Vi har i första hand prioriterat att inventera befintliga satsningar, både regionalt och nationellt, ansöka om bidrag för att på sikt kunna finnas som en nationell kunskapsbas och fungera som länk mellan individer, föreningar samt befintliga och planerade projekt. Vi initierar samarbetsprojekt över organisationsgränserna.

Påverkan

Synliggöra fritidsodlingen i media

- Riksförbundet Svensk Trädgård har bidragit till att synliggöra fritidsodlingen i såväl traditionell media som i sociala medier vilket har bidragit till ökande intresse.

Lyfta svenska äpplets betydelse

- Riksförbundet Svensk Trädgård har instiftat Äpplets dag, den 25 september för att öka intresset för och kunskapen om svenska äpplen och skötseln av fruktträd. Genom våra föreningar och våra nätverk lyfter vi kunskapen kring svenska äpplen i anslutning till denna dag.

Opinionsbildning

- Förbundet har informerat politiker och beslutsfattare om fritidsodlingens betydelse som näring och betydelse som landets viktigaste utomhusaktivitet näst efter promenader. Insikten om fritidsodlingens betydelse har ökat i samhället.

Lyfta fritidsodlingens betydelse

- Vi har verkat för ökade anslag till fritidsodlingen genom uppvaktning av företrädare för regering och departement, centrala myndigheter. Detta har resulterat i medvetandegörande och fortsättning av de befintliga bidragen.

Initierat Nordisk samarbete kring invasiva främmande arter

- Tillsammans med våra nordiska systerorganisationer har vi genom FritidsOdlingens Riksorganisation arbetat för ett nordiska samarbete kring information och kunskapsutbyte kring Invasiva främmande arter och ansökt om projektstöd från Nordisk Ministerråd.